

Hišek in Rečica

Alenka Klopčič
Ilustrirala Marta Bartolj

Sosedov Mlin

"Tra-la-la, tra-la-la ..." Hišek je zaslišal prijeten in zadovoljen glasek, ki je prihajal iz sosesčine. Naj se je še tako naprezal, ni mogel videti, čigav je.

"Oooj!" je pozdravil vedno veseli Hišek. Bil je lep sončen dan in njegova družinica se še ni vrnila domov.

"Juhu! Živijo!" je še bolj veselo odzdravil razposajen glas neznanega soseda.

"Zelo lepo poješ," se je nasmehnil Hišek. "Kdo pa si, prijatelj?"

"O, hvala lepa! Jaz sem pa Mlin. In ti?" je bil radoveden sosedom Mlin. Nameščen je bil na hiško, ki je stala poleg Hiška, zato ga ni mogel videti. Pod njim je tekla žuboreča rečica.

"Jaz sem Hišek! Lepo, da imamo novega sosedo v naši soseščini!" je bil iskreno vesel.

"No, še enkrat hvala. Meni pa je zelo ljubo, da se lahko vrtim!" se je zarežal novi sosed.

"Kaj počneš?" je bil začuden Hišek.

"Vrtim se!" se je še bolj veselo, če je bilo to sploh mogoče, zasmel Mlin.

Zakaj se Mlin vrti?

"Kako se pa vrtiš? In zakaj?" se je čudil Hišek. Ni se ni mogel domisliti odgovora, zakaj neki bi se kdorkoli hotel stalno vrteti.

"Vrtim se s pomočjo moje prijateljice Rečice," je vedro odgovoril Mlin.

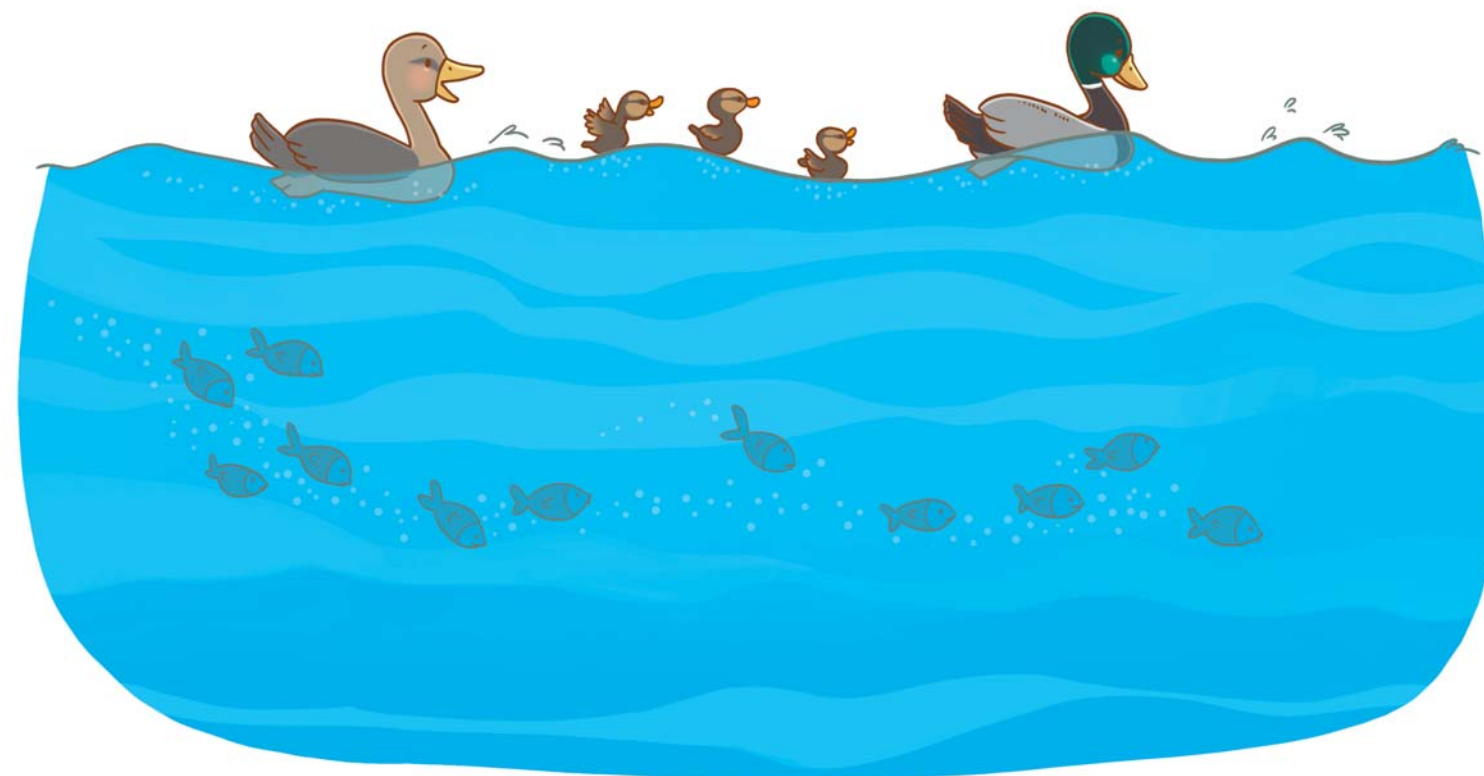
"Tako je!" je Hišek zaslišal droben žuboreč glasek, ki je odzvanjal tudi med drugimi hiškami v soseščini. Vse so spremljale zanimiv pogovor z novim sosedom.

"O, Rečica!" je bil Hišek vesel, da je zažuborela. "Ali ti ni težko poganjati Mlin?" ga je zaskrbelo.

Rečica se je le zasmejala: "Misliš, da je Sončku težko sijati na tvojo Sončno elektrarno?"

Nekaj njenih kapljic se je zalesketalo Sončku, ta pa je Rečici pomežiknil nazaj.

"No, mislim, da ne," je malo negotovo dejal Hišek.

"No, tako tudi meni ni težko teči skozi Mlin. Celo vesela sem, da s svojim pretokom lahko koga osrečim!"

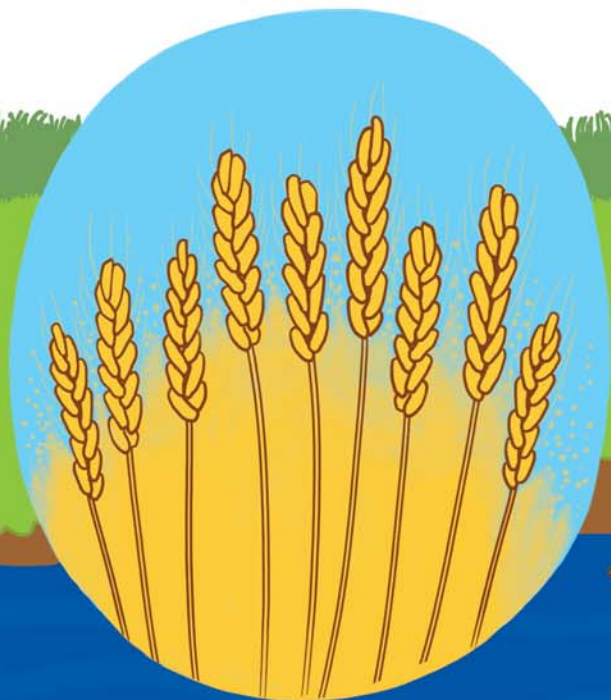
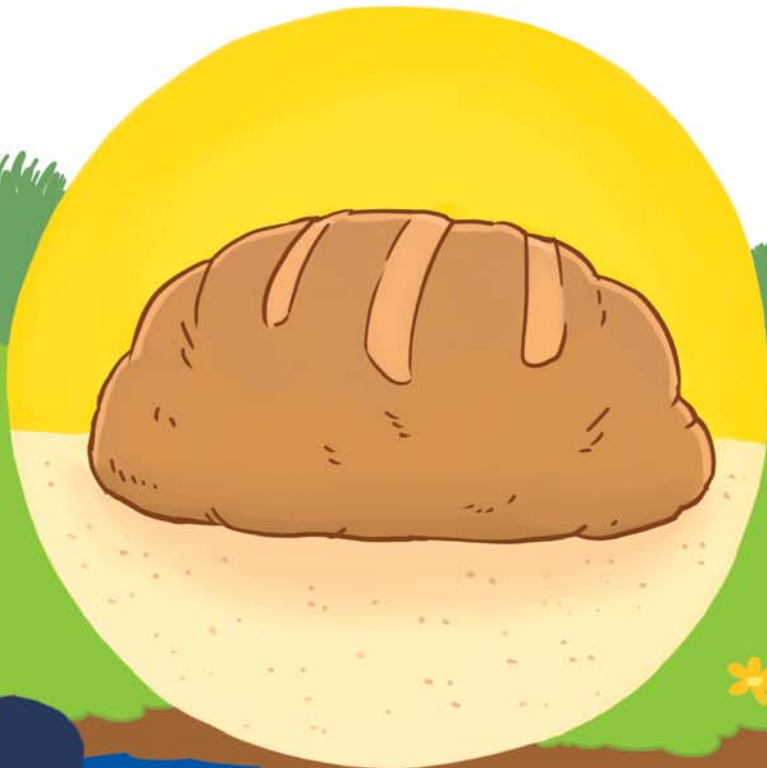
"To je zelo lepo, Rečica. A zakaj se vrtiš, dragi Mlin?" je Hišek spet ogovoril novega prijatelja.

Mlin se je zarežal: "No, danes le še za svoje veselje in veselje ljudi, ki so me namestili

na svojo hiško. Včasih pa smo mlinci mlieli žito, ki so ga ljudje potrebovali za kruh."

"A tako ..." Hišek je bil presenečen nad novim spoznanjem. "Danes pa žita ne meljemo več doma, ampak kupimo moko, iz katere lahko spečemo kruh."

"Res je," mu je pritrdil Mlin.

Rečica

"Rečica, Rečica!" je Hišek zaklical naslednje jutro.

"Kaj želiš, prijatelj?" se je oglasila čista Rečica, ki je malo prej nagajivo poškopila račji parček ob njenem bregu.

"Razmišljal sem o tem, kar si rekla ... Rekla si, da si vesela, ko lahko s pretokom koga osrečiš," je začel jutranji pogovor.

"Ja," mu je pritrdila Rečica in čakala vprašanje radovednega Hiška.

"No, koga pa ti še lahko osrečiš – razen seveda našega novega soseda Mlina?" je bil neposreden Hišek.

Rečica se je spet nasmehnila. "Kot smo bile nekoč reke potrebne za delovanje mlinov, ki so mleli žito za dragoceni kruh, tako smo

danes potrebne za delovanje hidroelektrarn za proizvodnjo električne energije."

"Ali je to podobno temu, kot se na moji strehi proizvaja električna energija iz energije sonca?" je spet vprašal Hišek.

"Točno tako!" je bila vesela žuboreča Rečica. "Tudi na moji poti je ena mala hidroelektrarna. A jaz sem le mala rečica, medtem ko so na velikih rekah tudi zelo velike hidroelektrarne," mu je prijazno pojasnila.

"Vau!" je bil prevzet Hišek. "To je pa zelo lepo poslanstvo," je ugotovil in pomežiknil prijateljici, ki se je vila mimo sosednje Hiške, njemu pa je le od daleč pošiljala svoje osvežilne kapljice.

Namesto zaključka

Včasih so energijo vode uporabljali v mlinih, ki so mleli pšenico, koruzo in ostala žita v moko, vodna kolesa pa so poganjala tudi kovačije in lesne žage. Že pred 250 leti so na območju današnje Slovenije po naročilu Marija Terezija popisali kar 4.500 vodnih naprav na naših potokih in rekah. Še danes pa najdemo nekaj starih mlinov v Prekmurju na reki Muri.

Danes energijo vode uporabljamo tudi za pridobivanje električne energije. Na rekah že nekaj desetletij nastajajo hidroelektrarne (hidro pomeni voda), kjer se kinetična energija tekoče reke uporablja za proizvodnjo elektrike.

Si vedel, da je voda sestavni del vseh živih bitij? Človeško telo vsebuje kar 60 do 70 odstotkov vode.

Voda poganja turbine, turbine pa poganjajo generator, ki proizvaja električno energijo.

Elektrika nato potuje do gospodinjestev, v šole, tovarne ... V Sloveniji je veliko hidroelektrarn; v uradnem registru jih je trenutno 422, od tega je kar 400 malih hidroelektrarn. Največ elektrarn imamo na Dravi, Savi, Soči, Idrijci in Proščku.

VIR: www.modra-energija.si,
www.energijadoma.si

Alenka Klopčič

Hišek in Rečica

Ilustrirala: Marta Bartolj

Strokovni pregled: Gorazd Marinček,
Slovenski E-Forum

Lektoriranje: Maja Sušin

Oblikovanje: Jamaja – Maja Rostohar

Izdala: Energija doma, Energetika.NET, d. o. o.

www.energijadoma.si.

Bivajtrajnostno

Ljubljana, december, 2012

1. natis, 1. izdaja

Izdajo knjige je podprla Energija plus s sredstvi iz svojega programa zagotavljanja prihrankov energije končnim odjemalcem.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

KLOPČIČ, Alenka
Hišek in Rečica / Alenka Klopčič ; ilustrirala Marta Bartolj. -
Ljubljana : Energetika.Net, 2012

ISBN 978-961-93122-9-2

264258304

Vse pravice so pridržane. Noben del te knjige se brez pisnega dovoljenja avtorice ne sme v nobeni obliki reproducirati ali z uporabo elektronskih sistemov predelovati, kopirati, tiskati, razmnožiti ali razširjati. Brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedano javno objavljati knjige ali njenih delov, distribuiranje in dajanje v najem.